

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

КОВРОВ А.В. АЖАМАН І.А.

Одеська державна академія будівництва та архітектури м. Одеса, Україна

Навчально-методичне забезпечення (НМЗ) освітнього процесу - це комплекс матеріалів, методів і ресурсів, які використовуються для організації і здійснення освітньої діяльності. НМЗ повинно відповідати вимогам академічного середовища ЗВО та сприяти досягненню освітніх цілей, які орієнтовані на поглиблене вивчення дисциплін, науково-дослідницьку діяльність та розвиток критичного мислення. Головна мета НМЗ - забезпечити якісне і ефективне засвоєння навчального матеріалу і досягнення поставлених освітніх цілей.

Згідно з Законами України «Про освіту» та «Про вищу освіту» заклади вищої освіти мають право самостійно визначати склад та зміст навчально-методичного забезпечення у процесі навчання.

Це означає, що кожен ЗВО може розробляти свої унікальні освітні програми, враховуючи специфіку своєї діяльності, напрямки підготовки та вимоги законодавства.

Розробка та удосконалення освітніх програм відбувається з врахуванням тенденцій розвитку спеціальності, галузевого ринку праці, міжнародного досвіду та досвіду провідних вітчизняних закладів освіти, результатів аналізу пропозицій, отриманих в рамках дії внутрішньої та зовнішньої системи якості, а також пропозицій стейкхолдерів, зокрема здобувачів освіти, роботодавців, випускників, наукового-педагогічного працівників. Таке оновлення проводиться не рідше ніж 1 раз на 5 років. Проте, враховуючи динамічні зміни в оточуючому середовищі, актуальним є визначення більш короткочасних термінів перегляду освітніх програм. Відповідно до цього проводиться робота щодо удосконалення системи Положень академії та узгодження загальної внутрішньої академічної нормативно-правової бази. Поряд з оновленням освітніх програм проводиться робота по удосконаленню навчальних планів та робочих навчальних планів.

Одночасно в законодавстві визначається, що основним документом навчально-методичного забезпечення дисциплін є програма навчальної дисципліни. Цей документ містить у собі детальний план занять, очікувані результати навчання, критерії оцінювання успішності студентів, а також перелік рекомендованої навчальної літератури та інших інформаційних ресурсів, необхідних для успішного вивчення освітнього компоненту.

Викладання нових дисциплін можливе лише за умови наявності силабусів та робочих програм. Для цього щорічно, до початку нового навчального року

викладачі подають для узгодження до відділу Навчально-методичного забезпечення ЦООП перелік силабусів та робочих програм дисциплін, які будуть викладатися в наступному навчальному році і по яким передбачені зміни, а також силабусів та робочих програм для нових дисциплін та освітніх програм. Попередньо силабуси та робочі програми розглядаються на засіданні кафедри та навчально-методичною комісією відповідного інституту. Таке узгодження забезпечує їх належний рівень та відповідність стандартам освіти.

В сучасних умовах актуальним є питання забезпечення доступності робочих програм та силабусів для здобувачів освіти та інших стейкхолдерів, що визначає доцільність активізації роботи щодо їх розміщення на сайті академії, в Classroom тощо.

Перелік складових навчально-методичного забезпечення в Одеській державній академії будівництва та архітектури визначається Положенням про організацію освітнього процесу та включає в себе: освітні програми; силабуси, навчальні плани; робочі програми навчальних дисциплін; програми практик; підручники і навчальні посібники; методичні матеріали до семінарських, практичних, лабораторних занять, виконання індивідуальних завдань (КР, КП, РГР) та інші.

Координує роботу з розроблення і удосконалення НМЗ відділ Навчально-методичного забезпечення Центру організації освітнього процесу (ЦООП). До процесів розробки та удосконалення залучені і інші структурні підрозділи ЦООП, деканати та кафедри.

Якість та успішність навчання здобувачів освіти безпосередньо залежить від рівня забезпечення освітніх компонент НМЗ та його якості. Відповідно до цього, щорічно в академії проводиться робота з удосконалення комплексів НМЗ для дисциплін які викладаються та формування для нових дисциплін, освітніх програм тощо.

Особливе значення має питання забезпечення освітніх компонент конспектами лекцій, методичними вказівками до практичних (лабораторних, семінарських) занять, виконання індивідуальних робіт студентів (КР, КП, РГР), виконання кваліфікаційних робіт. Кожний компонент має бути забезпечений відповідними методичними вказівками в повному обсягу. Для виконання такої вимоги в академії розробляються річні та перспективні плани видання навчально-методичної літератури. Важливо, що включення до таких планів видань повинно проводитися з врахуванням вимоги щодо забезпечення дисциплін НМЗ в повному обсязі.

Оновлення НМЗ є постійним динамічним процесом, який вимагає комплексного підходу, взаємодії науково-педагогічних працівників кафедр, фахівців відповідних структурних підрозділів та дозволить забезпечити його якісь, відповідність сучасним тенденціям розвитку освіти і стандартам галузі.